

Bryssel den 21 november 2025
(OR. en)

15571/25

LIMITE

COSI 231
ENFOPOL 430
CRIMORG 239
CORDROGUE 152
ENFOCUSTOM 194
CATS 74
RELEX 1510
JAI 1709
COPEN 351
EUDA
EUROPOL

NOT

från: Ordförandeskapet

till: Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet

Föreg. dok. nr: 10270/24; 16293/24; 8913/25

Ärende: Kampen mot olaglig narkotikahandel och organiserad brottslighet
- Sammanfattande rapport

Inledning

Den organiserade brottslighetens narkotikahandel utgör ett stort hot mot Europas medborgare, företag och institutioner samt Europas ekonomi och säkerhet. Detta framgår tydligt av den exempellösa ökningen av olaglig narkotika som finns att tillgå i Europa, i synnerhet vad gäller kokain från Sydamerika. Organiserade kriminella grupper använder sig i allt högre utsträckning av extremt våld, infiltration av den lagliga ekonomin och korruption, vilket urholkar rättsstaten och äventyrar våra demokratiers grundvalar. Dessutom rekryterar kriminella nätverk i allt högre grad sårbara minderåriga och ungdomar till organiserad brottslighet, vilket visar att det behövs investeringar i brottsförebyggande strategier.

Under de kommande åren förväntas den olagliga narkotikahandeln inom, till och från EU förbli ett ytterst stort hot, och de betydande vinsterna inom densamma fortsätter att motivera kriminella nätverk¹. Anpassningsförmågan och sofistikeradheten i dessa nätverks användning av ny produktionsteknik och teknik, nya rättsliga strukturer, onlineplattformar och metoder för olaglig handel kommer sannolikt att driva på både tillgången till och efterfrågan på narkotika. Detta utgör en ständig utmaning för regionens inre säkerhet och får konsekvenser för hälsa och miljö².

Narkotikarelaterade utmaningar hanteras genom den övergripande ramen för EU:s narkotikastrategi³ och narkotikahandlingsplan 2021–2025⁴. Strategierna angriper narkotikaproblematiken på ett evidensbaserat, välavvägt och tvärvetenskapligt sätt på nationell nivå, EU-nivå och internationell nivå. Som en del av EU:s fortsatta insatser för att bekämpa narkotikahandel anges i kommissionens meddelande av den 18 oktober 2023 om EU:s färdplan för att bekämpa narkotikahandel och organiserad brottslighet⁵ ytterligare åtgärder på detta område för genomförande under 2024 och 2025.

Dessutom lade kommissionen i april 2025 fram ProtectEU, en europeisk strategi för inre säkerhet⁶, där det fastställs mål och åtgärder på områden som är centrala för den inre säkerheten i syfte att förutse, förebygga och effektivt reagera på säkerhetshot under de kommande åren, inbegripet olaglig narkotikahandel och organiserad brottslighet.

Mot bakgrund av detta identifierade det belgiska, det ungerska, det polska och det danska ordförandeskapet ett flertal prioriteringar och åtgärder för fortsatt arbete under respektive ordförandeskapsperiod i syfte att stödja medlemsstaternas myndigheter i kampen mot olaglig narkotikahandel och organiserad brottslighet. Eftersom införandet av EU:s färdplan för att bekämpa narkotikahandel och organiserad brottslighet slutförs i december 2025 är syftet med denna not från ordförandeskapet att presentera de viktigaste resultat som uppnåtts inom ramen för de prioriterade åtgärder som fastställts av det belgiska, det ungerska, det polska och det danska ordförandeskapet.

¹ Europol (2025), Europeiska unionens hotbilda-bedömning avseende grov och organiserad brottslighet – *The changing DNA of serious and organised crime*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, [EU-SOCTA-2025.pdf](#).

² EUDA och Europol, 2024, EU Drug Market: New psychoactive substances – In-depth analysis, https://www.euda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/new-psychoactive-substances_en

³ EUT C 1021, 24.3.2021, s. 1.

⁴ EUT C 272, 8.7.2021, s. 2.

⁵ ST 14114/23.

⁶ ST 7750/25.

Lägesrapport

Åtgärd 1: Mobilisera tullmyndigheterna mot olaglig narkotikahandel

Syftet med den här åtgärden var att stärka det operativa samarbetet mellan polis- och tullmyndigheter, bland annat genom samordning mellan **Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot** (Empact) och handlingsplanen från arbetsgruppen för brottsbekämpning (tullfrågor) (*arbetsgruppen*).

Medlemsstaterna inrättade tillsammans med kommissionen **projektgruppen för den europeiska hamnalliansen** (*projektgruppen*). Ett av de viktigaste resultaten är den heltäckande **riskbedömningen** av situationen på fältet. Riskbedömningen gjorde det möjligt att identifiera och kartlägga de utmaningar och luckor och den goda praxis som var viktigast i kampen mot narkotikahandel. Projektgruppens arbete slutfördes i januari 2025 och de operativa aspekterna kommer att fortsätta inom ramen för EU:s nyligen inrättade **tullallians för gränser**, som omfattar land-, sjö- och luftgränser.

Programmet med **instrumentet för tullkontrollutrustning** tillhandahöll ekonomiskt stöd för denna prioritering. **Mer än 200 miljoner euro anslogs för att finansiera toppmodern utrustning** som kommer att hjälpa tullmyndigheterna att skanna containrar och andra transportmedel och därigenom öka effektiviteten i tullens riskhantering och kontroller.

Denna prioritering stod högt på arbetsgruppens dagordning, oavsett om det gällde att **lansera och övervaka narkotikarelaterade åtgärder som ingår i arbetsgruppens tolfte handlingsplan för 2024–2025** (olaglig framställning av och handel med cannabis samt olaglig handel med kokain i försändelser till havs)⁷ eller tullens medverkan i Empacts narkotikarelaterade gemensamma insattdagar, med särskilt fokus på de gemensamma insattdagarna mot narkotikahandel.

⁷ ST 16376/3/23 REV 3.

De främsta brottslighetsrelaterade hoten, trenderna och tillvägagångssätten beskrivs i **tullens hotbilda-bedömning 2025** som utfärdades i april (EU RESTRICTED)⁸ och juni 2025 (offentlig version)⁹. Bedömningen låg, tillsammans med EU:s nya hotbilda-bedömning avseende grov och organiserad brottslighet (EU Socta 2025), till grund för utarbetandet av **arbetsgruppens trettonde handlingsplan 2026–2027**. Arbetsgruppen godkände handlingsplanen i oktober 2025. Den innehåller åtgärder som är inriktade på kampen mot narkotikahandel vid land-, luft- och sjögränserna.¹⁰

Man inledde även diskussioner om hur **tullmyndigheterna på ett effektivt sätt kan bidra till det internationella samarbetet med tredjeländer** – särskilt i Latinamerika och på västra Balkan – i kampen mot olaglig narkotikahandel.

Åtgärd 2: Stärka brottsbekämpande insatser i hamnar

Syftet med denna åtgärd var att ytterligare att stärka de samordnade brottsbekämpande och rättsliga insatserna för att utreda de kriminella nätverk som ligger bakom beslagtagna försändelser.

Ett viktigt initiativ i **projektgruppen för den europeiska hamnalliansen**, som inrättades av kommissionen i november 2023 (se åtgärd 1 ovan) var ett antal **hamnbesök** till centrala hamnar i EU, där nationella tullexperter kunde utbyta praktiska kunskaper och erhålla ny expertis avseende hanteringen av de utmaningar som är kopplade till kampen mot narkotikahandel och organiserad brottslighet.

I april 2024 anordnade den tyska tullen **Europadagarna för kontroll i kampen mot narkotikasmuggling till havs (Unda-insatsen)**, där 17 EU-medlemsstater deltog. Narkotikabeslagen till följd av denna operation uppgick till omkring 11,5 ton kokain.

⁸ WK 4256/2025 RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

⁹ ST 5858/25.

¹⁰ ST 13314/2/25 REV 2.

I mars 2025 höll det **europiska rättsliga nätverket mot organiserad brottslighet** sitt första plenarmöte, under ledning av det polska ordförandeskapet. Nätverket består av åklagare och syftar till att ta itu med alla rättsliga aspekter av kampen mot organiserad brottslighet. Efter inrättandet av nätverket i juni 2024 föreslog rådet att nätverket skulle ta itu med olaglig narkotikahandel, särskilt via kusthamnar som används av organiserade kriminella grupper, som en första prioritering. Det första plenarmötet behandlade det operativa arbetet och den politiska utvecklingen i kampen mot organiserade kriminella grupper och olaglig narkotikahandel. Detta diskuterades också vid nätverkets andra plenarmöte i oktober 2025.

I juni 2025 antog rådet (rättsliga och inrikes frågor) **rådets slutsatser om förstärkning av Empact och om EU:s prioriteringar avseende brottslighet inför nästa Empact-cykel 2026–2029**¹¹. På grundval av rekommendationerna från EU Socta 2025 omfattar Empact-cykeln 2026–2029 sju prioriteringar och 13 operativa åtgärdsplaner. En av prioriteringarna är olaglig narkotikahandel, som kommer att behandlas genom två operativa åtgärdsplaner: den ena är inriktad på produktion av, olaglig handel med och distribution av cannabis, kokain och heroin och den andra på syntetiska droger och nya psykoaktiva substanser. De operativa handlingsplanerna innefattar åtgärder som är inriktade på en helhetssyn på olaglig narkotikahandel, t.ex. uppdatering av situationsbilden, finansiella utredningar, förebyggande, samarbete med transit- och ursprungsländer samt kapacitetsuppbyggnad.

Åtgärd 3: Utveckla ett offentlig-privat partnerskap mot narkotikasmuggling och kriminell infiltration

Syftet med denna åtgärd var att övervaka utarbetandet av det **offentlig-privata partnerskapet inom ramen för den europeiska hamnalliansen** (*hamnalliansens partnerskap*) samt öka hamnarnas säkerhet och motståndskraft mot olaglig narkotikahandel och organiserad brottslighet, bland annat genom utbyte och främjande av bästa praxis.

¹¹ ST 9397/25.

Hamnalliansens partnerskap lanserades i januari 2024 i Antwerpen. Dess arbetsplan godkändes vid det första **mötet för högre tjänstemän inom ramen för hamnalliansens partnerskap** den 26 april 2024, och där anges fyra ämnesområden som partnerskapet bör fokusera på: i) **operativt samarbete** (t.ex. utbyte av god praxis och information för att förbättra hotbilden, identifiering av brister), ii) **kampen mot de organiserade kriminella gruppernas infiltrering av hamnar och korrruptionen i hamnar** (t.ex. sårbarheter i hamnarnas leveranskedjor, screening och bakgrundskontroller av personal i hamnar, medvetandehöjande åtgärder i händelse av en misstanke eller ett hot), iii) **utveckling och genomförande av strategier** (t.ex. stärka efterlevnaden av Internationella koden för sjöfartsskydd på fartyg och i hamnanläggningar och tillhörande EU-lagstiftning), och iv) **innovation**: användning av innovativ teknik för att stärka de logistiska navens och sjöfartssektorns motståndskraft mot olaglig narkotikahandel (t.ex. presentation av EU-finansierade projekt, utbyte av god praxis och identifiering av brister och framtida prioriteringar).

Under 2024 anordnades tematiska seminarier för att diskutera vart och ett av dessa ämnesområden. Rådets förberedande organ (arbetsgruppen för brottsbekämpning (tullfrågor), arbetsgruppen för brottsbekämpning (polisfrågor) och stödgruppen för ständiga kommittén för inre säkerhet) har regelbundet uppdaterats om genomförandet av arbetsplanen.

Den 29 april 2025 hölls det **andra mötet för högre tjänstemän inom ramen för hamnalliansens partnerskap** i Gdańsk (Polen). Huvudsyftet med mötet var att utvärdera genomförandet av arbetsplanen och diskutera dess framtida inriktning. Vid mötet underströks vikten av att fokusera på hela logistikkedjan, även sekundära hamnar och inlandshamnar (för att förhindra en waterbed-effekt), och av starkare internationellt samarbete (t.ex. med latinamerikanska länder).

Den 21 juli 2025 hölls ett **ministermöte om det offentlig-privata partnerskapet inom ramen för den europeiska hamnalliansen** i Köpenhamn. Mötet var avgörande för inriktningen på alliansens framtida arbete, och man fastställde vilka ämnen som ska tas upp i den europeiska hamnstrategin, som kommissionen kommer att anta under 2026. För att effektivt bekämpa olaglig narkotikahandel kommer EU att **stärka samarbetet med ursprungs- och transitländer**, inbegripet länder i Latinamerika, och stödja initiativ i deras hamnar (t.ex. genom samarbete mellan ständiga kommittén för inre säkerhet och CLASI). Säkerhet och motståndskraft i logistiknav diskuterades också vid mötet mellan ständiga kommittén för inre säkerhet och CLASI i november 2025.

PUBLIC

Åtgärd 4: Kartlägga de kriminella nätverk som utgör de största hoten mot samhället

Syftet med denna åtgärd var att följa upp rådets slutsatser om kartläggningen av kriminella högrisknätverk¹², som antogs den 13 juni 2024.

Den 18 mars 2025 offentliggjorde Europol **EU Socta 2025**, som identifierar centrala hot mot EU:s inre säkerhet och gör det möjligt för EU att inta en proaktiv och målinriktad strategi för att bekämpa grov och organiserad brottslighet. En halvtidsöversyn är planerad till 2027.

Den 13 juni 2025 godkände rådet (rättsliga och inrikes frågor) **rådets slutsatser om förstärkning av Empact och om EU:s prioriteringar avseende brottslighet inför nästa Empact-cykel 2026–2029**, och säkerställer därmed att fokus på de mest hotfulla kriminella nätverken och enskilda personerna även fortsatt kommer att vara en typ av brottslighet som prioriteras av EU i nästa Empact-cykel. Kampen mot de mest hotfulla kriminella nätverken och individerna är fortfarande en övergripande operativ handlingsplan inom ramen för den nya Empact-cykeln 2026–2029, som fortsätter med åtgärderna i den nuvarande operativa handlingsplanen för kriminella högrisknätverk 2024–2025 och innefattar nya riktade operativa åtgärder.

Europol arbetar för närvarande med en uppdaterad kartläggning av de mest hotfulla kriminella nätverken. Den ska enligt planerna offentliggöras i juni 2026.

Åtgärd 5: Ett nätverk av specialiserade åklagare och domare för att upplösa kriminella nätverk

För att bekämpa de kriminella nätverken och deras affärsmodeller i hela EU har de rättsliga myndigheterna stärkt sitt samarbete för att ytterligare underlätta informationsutbytet mellan samtliga medlemsstater. Inrättandet av ett **rättsligt nätverk mot organiserad brottslighet**¹³ godkändes av rådet vid mötet i juni 2024. Eurojust anordnade i september 2024 sitt inledande möte för att undersöka hur man bättre kan samarbeta över gränserna på åklagarnivå och säkerställa att de brottsbekämpande myndigheternas arbete snabbt följs upp på rättslig nivå.

¹² ST 11153/24.

¹³ ST 10980/24.

Rådet förslög att det europeiska rättsliga nätverket mot organiserad brottslighet som en första prioritering skulle ta upp olaglig narkotikahandel, särskilt via kusthamnar som används av organiserade kriminella grupper, behandlade det **första plenarmötet i det rättsliga nätverket mot organiserad brottslighet i mars 2025** det operativa arbetet och den politiska utvecklingen i kampen mot organiserade kriminella grupper och olaglig narkotikahandel. I september 2025 mötte nätverket **åklagare från latinamerikanska länder** för att utbyta sakkunskap och utarbeta ömsesidigt stödjande strategier för att bekämpa organiserade kriminella gruppers olagliga narkotikahandel via hamnar. I **oktober 2025** höll nätverket sitt **andra plenarmöte**, med bland annat en diskussion om rådets rambeslut om organiserad brottslighet¹⁴ och om olaglig narkotikahandel och ett seminarium för yrkesverksamma om **brott som en tjänst**, där man också tog upp rekrytering av minderåriga.

Åtgärd 6: Underlätta finansiella utredningar

Syftet med denna åtgärd var att öka användningen av finansiella utredningar som ett effektivt sätt att bekämpa grov och organiserad brottslighet och beröva brottslingar deras olagliga vinster. EU har stärkt sina insatser för att bekämpa ekonomisk och finansiell brottslighet genom att godkänna en ny uppsättning regler för bekämpning av penningtvätt, som innefattar flera viktiga lagstiftningsinstrument, och genom att inrätta EU:s **myndighet för bekämpning av penningtvätt (Amla)**, som övervakar alla berörda aktörers arbete. Med tanke på att finansiell brottslighet har en gränsöverskridande karaktär kommer Amla att förbättra de berörda enheternas efterlevnad genom att skapa en integrerad mekanism med nationella tillsynsmyndigheter.

¹⁴ Rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet, http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/841/oj och rådets rambeslut 2004/757/RIF av den 25 oktober 2004 om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel, http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2004/757/2022-08-18.

Genom EU:s paket för **bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism**, som rådet antog i maj 2024, införs nya och strängare regler som kommer att harmonisera och stärka kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism i EU. **Direktivet om återvinning av tillgångar och förverkande**¹⁵ säkerställer att finansiella utredningar systematiskt inleds parallellt med brottsutredningar och introducerar förverkande av omotiverad förmögenhet med koppling till brottsliga handlingar. Det säkerställer också ett nära samarbete mellan kontoren för återvinning av tillgångar och Europol. Direktivet kommer också att säkerställa att kontoren för återvinning av tillgångar har direkt tillgång till nätapplikationen för säkert informationsutbyte (Siena). Andra relevanta instrument på detta område är **direktivet om behöriga myndigheters åtkomst till centraliserade bankkontoregister**¹⁶, som ändrades 2024 för att säkerställa att nationella brottsbekämpande myndigheter har tillgång till centraliserade bankkontoregister via den gemensamma åtkomstpunkten, och **direktivet om en europeisk utredningsorder**, som innehåller bestämmelser om inhämtande av bevis med anknytning till bankkonton, banktransaktioner och andra konton för finansiella transaktioner.

Med utgångspunkt i den rättsliga ram som skapades genom paketet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism utarbetade Europols offentlig-privata partnerskap för finansiell underrättelseverksamhet (EFIPPP) en **praktisk vägledning för operativt samarbete mellan utredande myndigheter och finansinstitut**¹⁷. Den praktiska vägledningen ger konkret rådgivning till brottsbekämpande myndigheter och finansinstitut när det gäller utformningen av deras samarbete.

Empact är fortfarande en viktig samarbetsmekanism för genomförandet av finansiella utredningar. Brottsliga tillgångar, penningtvätt och återvinning av tillgångar ingår i ett av de gemensamma övergripande strategiska målen, vilket säkerställer att dessa aspekter ingår i nästan alla operativa åtgärdsplaner och har gett betydande resultat. Detta kommer att fortsätta inom ramen för den nya Empact-cykeln 2026–2029.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1260 av den 24 april 2024 om återvinning av tillgångar och förverkande (EUT L, 2024/1260, 2.5.2024).

¹⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1654 av den 31 maj 2024 om ändring av direktiv (EU) 2019/1153 vad gäller behöriga myndigheters åtkomst till centraliserade bankkontoregister via sammankopplingssystemet och tekniska åtgärder för att underlätta användningen av transaktionsuppgifter (EUT L, 2024/1694, 19.6.2024).

¹⁷ EFIPPP (2025), *EFIPPP Practical Guide for Operational Cooperation between Investigative Authorities and Financial Institutions*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg.

Eurojust har inrättat en **fokusgrupp för juridiska frågor vad gäller penningtvätt och återvinning av tillgångar**, som består av åklagare eller domare som bildar ett tvärvetenskapligt nav av nationella experter som deltar i utredning och lagföring av penningtvätt och återvinning av tillgångar, och som kommer att ha synergier med andra partner, däribland kommissionen, Europol, Amla, Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) och det europeiska rättsliga nätverket mot organiserad brottslighet. Huvudsyftet med gruppen är att förbättra det gränsöverskridande rättsliga samarbetet i operativa ärenden genom att stärka det nationella samarbetet mellan åklagare, domare, brottsbekämpande myndigheter, kryptoexperter, räkenskapsförare, kontor för återvinning av tillgångar, kontor för förvaltning av tillgångar och finansunderrättelseenheter.

Åtgärd 7: Underlätta digitala utredningar

Syftet med denna åtgärd är att fastställa möjliga lösningar för brottsbekämpande myndigheters tillgång till data, på grundval av rekommendationerna från **högnivågruppen för tillgång till uppgifter för effektiv brottsbekämpning**, som utfärdades i maj 2024. Processen i högnivågruppen slutfördes med utarbetande av en **avslutande rapport**¹⁸ från högnivågruppen, som behandlades vid plenarmötet i november 2024.

I december 2024 **godkände rådet slutsatser om tillgång till uppgifter för effektiv brottsbekämpning**¹⁹ och uppmanade EU:s institutioner, organ och byråer samt medlemsstaterna att beakta det värdefulla bidraget från högnivågruppen vid utarbetandet och genomförandet av konkreta åtgärder. Dessutom uppmanade rådet kommissionen att senast andra kvartalet 2025 lägga fram en färdplan för genomförandet av relevanta åtgärder. I maj 2025 diskuterade ständiga kommittén för inre säkerhet tillgången till uppgifter²⁰ som en förberedelse inför den planerade diskussionen vid RIF- rådets möte i juni 2025.

Kommissionens meddelande om en färdplan för laglig och ändamålsenlig tillgång till uppgifter antogs den 24 juni 2025 och lades fram vid det informella mötet i ständiga kommittén för inre säkerhet i Köpenhamn i juli 2025. För att underlätta genomförandet av färdplanen och andra åtgärder som medlemsstaterna prioriterar utarbetades en översikt över verksamheten inför mötet i ständiga kommittén för inre säkerhet den 18 september 2025. Rådet (rättsliga och inrikes frågor) informerades om läget i oktober 2025.

¹⁸ ST 15941/24.

¹⁹ ST 16448/24.

²⁰ 8453/25 + ADD 1.

Flera av rådets förberedande organ har deltagit i arbetet med tillgång till uppgifter. En diskussion om lagring av uppgifter ägde rum i arbetsgruppen för straffrättsligt samarbete, en diskussion om certifiering av experter inom digital kriminalteknik i arbetsgruppen för brottsbekämpning (polisfrågor) och om medvetandehöjande åtgärder och kommunikationsverksamhet i stödgruppen för ständiga kommittén för inre säkerhet. Ständiga kommittén för inre säkerhet diskuterade standardiseringsaspekter den 18 november 2025 och laglig avlyssning behandlades av samordningskommittén på området för polissamarbete och straffrättsligt samarbete den 25 november 2025.

Rådet (rättsliga och inrikes frågor) kommer att informeras om läget i arbetet med tillgång till uppgifter för effektiv brottsbekämpning i slutet av det danska ordförandeskapet genom en informerande not om den verksamhet som bedrivs inom rådets strukturer.

Åtgärd 8: Utnyttja potentialen i registreringar i Schengens informationssystem

Syftet med denna åtgärd var att fullt ut utnyttja de verktyg som finns tillgängliga i SIS för att bekämpa grov och organiserad brottslighet. Genomförandet av omarbetningen av SIS har behandlats inom ramen för denna åtgärd. Vid mötet i arbetsgruppen för informationsutbyte på RIF-området (IXIM) i september 2024 fick delegationerna möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter och bästa praxis när det gäller de nya funktionerna. Diskussionen fördes på grundval av en presentation av Europeiska unionens byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa (eu-LISA) om statistik och utveckling sedan omarbetningen trädde i kraft i mars 2023, av en uppdatering av Europeiska kommissionens planerade verksamhet och av presentationer av nationell praxis. Kommissionen presenterade senare det fortsatta arbetet med Schengens informationssystem vid IXIM:s möte i mars 2025, medan ytterligare aspekter av systemets eventuella framtid nämndes vid IXIM:s möte i oktober 2025.

Flera diskussioner anordnades också om **specifika typer av SIS-registreringar**. Vid IXIM:s möte i november 2024 anordnade ordförandeskapet en diskussion för att följa upp tidigare insatser för att i större utsträckning använda registreringar som föreskrivs i artikel 36 i förordningen om Schengens informationssystem (2018/1862), särskilt undersökningskontroller. Vid IXIM:s möte i december 2024 underlättade ordförandeskapet särskilt diskussionerna om hanteringen av SIS-registreringar om skjutvapen, med särskilt fokus på att diskutera uppgifternas kvalitet och operativa effektivitet.

Samarbetet med Europol diskuterades också. Vid IXIM:s möte i februari 2025 började ordförandeskapet samla in medlemsstaternas synpunkter på flera aspekter av utbytet av terrorismrelaterade registreringar med Europol. Resultaten presenterades vid IXIM:s möte i mars 2025. Rapportering av registreringar till Europol diskuterades ur praktisk synvinkel vid IXIM:s möten i mars och maj 2025.

Åtgärd 9: En mer robust rättslig ram mot organiserad brottslighet

Ett effektivt rättsligt ramverk på EU-nivå är nödvändigt för att ge de brottsbekämpande och rättsliga myndigheterna de verktyg som krävs för att bekämpa den organiserade brottsligheten. Rådet har utarbetat **den allmänna ramen (frågeformulär) för den elfte omgången av ömsesidiga utvärderingar**²¹, vilken kommer att ägnas åt kampen mot olaglig handel med narkotika. Det huvudsakliga syftet med den elfte omgången är att ta itu med de **operativa och rättsliga utmaningar som rättsliga och brottsbekämpande myndigheter står inför i samband med sina motåtgärder mot gränsöverskridande olaglig narkotikahandel och att identifiera områden som kan förbättras**. Den elfte omgången av ömsesidiga utvärderingar, som ägnas åt kampen mot olaglig narkotikahandel i EU, pågår för närvarande. Besöken på plats i medlemsstaterna inleddes i mars 2025 och kommer att fortsätta fram till april 2026. I november 2025 hade femton utvärderingar på plats redan genomförts. Landsrapporterna om Danmark²² och Cypern²³ har redan godkänts av arbetsgruppen för straffrättsligt samarbete och ytterligare landsrapporter kommer att godkännas löpande i takt med att utvärderingarna fortskrider. Slutrapporten förväntas bli klar under andra halvan av 2026.

Man har dessutom ansträngt sig för att öka **rättssystemens motståndskraft och robusthet mot kriminella organisationer** via en bättre förståelse av hoten samt utbyte av bästa praxis. En diskussion om rättssystemens motståndskraft och robusthet mot organiserad brottslighet ägde rum inom ramen för **rådets rättsstatsdialog i mars 2024**, vilket bidrog till större medvetenhet.

²¹ Ordningen för ömsesidiga utvärderingar infördes genom gemensam åtgärd 97/827/RIF och syftar till en utvärdering av likar för tillämpning och genomförande på nationell nivå av unionens rättsakter och instrument och av andra internationella akter och instrument på straffrättens område, lagstiftning och praxis som följer därav på nationell nivå, liksom åtgärder för internationellt samarbete i kampen mot den organiserade brottsligheten i medlemsstaterna. Varje omgång av ömsesidiga utvärderingar ägnas ett särskilt ämne.

²² ST 9428/25.

²³ 13074/25 REV 1

När det gäller den framtida **översynen av rådets rambeslut 2008/841/RIF om kampen mot organiserad brottslighet** av den 24 oktober 2008 arbetar kommissionen för närvarande med förberedande verksamhet, inbegripet en bedömning av den befintliga rättsliga ramen och samråd med medlemsstaterna och berörda aktörer. Syftet är att modernisera och effektivisera EU:s strategi för att bekämpa organiserad brottslighet genom att säkerställa att den rättsliga ramen återspeglar aktuella brottstendenser och stöder ett effektivt gränsöverskridande samarbete. Förslaget till nya regler om organiserad brottslighet väntas läggas fram under 2026.

Såsom tillkännagavs i färdplanen inom ramen för denna åtgärd håller kommissionen för närvarande på att utvärdera rådets rambeslut 2004/757/RIF om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel, med hjälp av en extern leverantör. Syftet med utvärderingen är att bedöma ändamålsenligheten, effektiviteten, relevansen och samstämmigheten hos denna del av EU:s straffrätt samt vilket mervärde den har för EU. Kommissionen planerar att offentliggöra resultatet av utvärderingen under andra kvartalet 2026.

Åtgärd 10: Förebygga organiserad brottslighet genom administrativa åtgärder

Av Europols rapport²⁴ framgår att 86 % av de farligaste kriminella nätverken använder sig av lagliga affärsstrukturer. Det är därför av avgörande betydelse att de administrativa myndigheterna är medvetna om den viktiga roll som de kan spela i kampen mot organiserad brottslighet.

²⁴ Europol (2024), *Decoding the EU's most threatening criminal networks*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg.

Ämnet diskuterades vid det **informella RIF-ministermötet i januari 2024**. Det **europiska nätverket för ett administrativt tillvägagångssätt** (ENAA) har ytterligare undersökt den praktiska tillämpningen av det administrativa tillvägagångssättet och möjligheterna till ett gränsöverskridande informationsutbyte i syfte att vidta administrativa eller förebyggande åtgärder för att förhindra att kriminella organisationer infiltrerar den lagliga ekonomin. I detta sammanhang har nätverket utfärdat en **vägledning för hur man kan komma i gång med det administrativa tillvägagångssättet**²⁵. Det administrativa tillvägagångssättet diskuterades även vid den **europiska konferens om förebyggande av brottslighet** med titeln ”Att effektivt förebygga den organiserade brottsligheten inom EU” som anordnades i Tallinn i april 2024. Vid mötet i ständiga kommittén för inre säkerhet i april 2024 enades delegationerna om att göra en **kartläggning** för att analysera möjligheterna inom ramen för den gällande rättsliga grunden till gränsöverskridande informationsutbyte i administrativt syfte och uppmanade kommissionen att **undersöka möjligheterna att föreslå ny lagstiftning**. Den 17–18 december 2025 kommer kommissionen att anordna ett möte med medlemsstaterna, EU-byråer och EU-organ samt relevanta EU-nätverk, däribland ENAA, för att utbyta bästa praxis och ge praktisk vägledning om hur administrativa åtgärder mot organiserad brottslighet kan vidtas, och därigenom genomföra de åtgärder som tillkännagavs i färdplanen.

Europols rapport om missbruk av lagliga affärsstrukturer²⁶ lades fram för ständiga kommittén för inre säkerhet i november 2024. I rapporten upprepas vikten av att ytterligare använda det administrativa tillvägagångssättet som en viktig motåtgärd i kampen mot grov och organiserad brottslighet. Vidare utarbetar man inom ramen för Empact en **handbok om administrativa åtgärder** för att bekämpa ny syntetisk narkotika, vilken ska läggas fram före utgången av 2025. **Vid mötet på hög tjänstemannanivå mellan EU och västra Balkan den 16 april 2024** presenterades Belgiens egna erfarenheter av det administrativa tillvägagångssättet för partnerna på västra Balkan.

I juni 2025 antog rådet slutsatserna om förstärkning av Empact och om EU:s prioriteringar avseende brottslighet inför nästa **Empact-cykel 2026–2029**.

²⁵ ENAA (2023). *How to get started with the administrative approach*. Bryssel: ENAA.

²⁶ Europol (2024), *Leveraging legitimacy: How the EU's most threatening criminal networks abuse legal business structures*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg.

I **Impact 2026+-cykeln** är **administrativa åtgärder mot grov och organiserad brottslighet** en viktig kompletterande strategi för att förebygga och ta itu med missbruk av den lagliga infrastrukturen. När det gäller kampen mot de mest hotfulla kriminella nätverken och enskilda kriminella kommer en operativ insats att inriktas på att **skapa en översikt över de administrativa tillvägagångssätt som används av medlemsstaterna** samt öka medvetenheten om fördelarna med att fokusera på en administrativ metod och utveckla sakkunskap genom att dra nytta av samarbetet med befintliga nätverk (det europeiska nätverket för förebyggande av brottslighet (EUCPN) och ENAA) och inrätta nya partnerskap och nätverk. Insatsen kommer också att fokusera på att **fastställa möjliga rättsliga grunder och operativa verktyg för utbyte av operativ och administrativ information**. Flera andra operativa åtgärder är kopplade till det administrativa tillvägagångssättet, inbegripet en åtgärd för att bedöma hotet från maffiainfiltration, en åtgärd för att utveckla verktyg för att bekämpa penningtvätt på fastighetsområdet samt en åtgärd som är inriktad på att ta itu med kriminella grupper som utnyttjar alternativa flodvägar.

Åtgärd 11: Bekämpa spridningen av pre-prekursorer

Syftet med denna åtgärd var att effektivisera kontrollen av narkotikaprekursorer och påskynda upptagandet av substanser i förteckningarna.

I maj 2025 enades den övergripande arbetsgruppen för narkotikafrågor om ett utkast till **rådets slutsatser om pakten om hantering av hoten från ny syntetisk narkotika och nya psykoaktiva substanser i Europeiska unionen**²⁷, vilka godkändes av rådet i juni 2025. I dessa slutsatser betonar rådet behovet av att använda generalklausulen och uppmanar kommissionen att uppdatera lagstiftningsramen i syfte att hantera nya hot och framväxande utmaningar, såsom användningen av pre-prekursorer och maskerade prekursorer, för att säkerställa en effektiv övervakning och ett effektivt förebyggande av avledning av dessa. Rådet betonar också behovet av ett stärkt samarbete med enheter inom den privata sektorn, inbegripet kemi- och läkemedelsföretag, i syfte att förhindra avledning av prekursorer. I slutsatserna uppmanar rådet också till ytterligare samarbete med tredjeländer, med beaktande av smuglingsvägarna för syntetisk narkotika.

²⁷ ST 8892/25.

I ProtectEU: Europeisk strategi för inre säkerhet anger kommissionen att den kommer att lägga fram ett lagstiftningsförslag om **översyn av den rättsliga ramen för narkotikaprekursorer under 2025**, vilket har bekräftats för fjärde kvartalet 2025.

Kampen mot spridningen av pre-prekursorer togs också upp i diskussionerna med flera av **EU:s internationella partner**, bland annat som en del av den halvårsvisa **narkotikadialogen mellan EU och Förenta staterna**, samt under den årliga **narkotikadialogen mellan EU och Kina** och i **EU:s och Kinas gemensamma uppföljningsgrupp om prekursorer**.

Åtgärd 12: Förhindra att kriminella nätverk rekryter barn och ungdomar

Sårbara underåriga och unga personer rekryteras i allt högre utsträckning av kriminella nätverk för att begå brott. Syftet med att ta upp detta ämne var att göra framsteg med att bekämpa detta oroande fenomen och att belysa behovet av investeringar i brottsförebyggande strategier.

Ämnet diskuterades vid det **informella RIF-ministermötet i januari 2024** samt vid den **europiska högnivåkonferensen om förebyggande av brottslighet** med titeln ”Att effektivt förebygga den organiserade brottsligheten inom EU” som anordnades i Tallinn i april 2024. **Den övergripande arbetsgruppen för narkotikafrågor** diskuterade ämnet ytterligare, vilket bidrog till att öka medlemsstaternas medvetenhet och visade på betydelsen av att man vidtar förebyggande åtgärder, inbegripet verktygslådan från 2022 för att hindra ungdomar från att gå med i narkotikagäng. Under diskussionerna **föreslogs ytterligare åtgärder**, såsom att fastställa bästa praxis på grundval av bevisad effektivitet, ta fram en bättre situationsbild och utbyta uppgifter samt undersöka möjligheterna till mer forskning i ämnet, vilket följdes upp under forskningsdialogen i den övergripande arbetsgruppen för narkotikafrågor i november 2025. Vid det **informella mötet i ständiga kommittén för inre säkerhet** i juli 2025 diskuterades också rekrytering online av barn och ungdomar till att begå brott. Vid det informella mötet med medlemmarna i samordningskommittén på området för polissamarbete och straffrättsligt samarbete i september 2025 diskuterades fenomenet ”brott som en tjänst”, med särskilt fokus på barn som rekryteras för brottslig verksamhet. **Det europeiska nätverket för förebyggande av brottslighet (EUCPN)** höll ett webinarium om ungdomsrekrytering samt effektiva strategier och verktyg för förebyggande av brottslighet i september 2025, och i oktober 2025 tog **det europeiska rättsliga nätverket mot organiserad brottslighet** också upp frågan vid sitt **andra plenarsammanträde**. I april 2025 inrättades den **operativa arbetsgruppen GRIMM**, som samordnas av Europol, för att ta itu med våld som en tjänst samt rekrytering av unga förövare till grov och organiserad brottslighet.

Frågan om att förhindra att kriminella nätverk rekryterar barn och ungdomar, även online, diskuterades med internationella partner, bland annat vid **ministerforumet mellan EU och västra Balkan** i oktober 2025 och under **dialogen om narkotika mellan EU och västra Balkan** i november 2025, samt med de latinamerikanska länderna inom ramen för **EU:s och Celacs samordnings- och samarbetsmekanism mot narkotika**.

Åtgärd 13: Förbättra den allmänna säkerheten och folkhälsan i områden som påverkas av användning och försäljning av narkotika och narkotikarelaterad brottslighet

En serie **tematiska debatter** anordnades i **den övergripande arbetsgruppen för narkotikafrågor** på ämnet förbättring av den allmänna säkerheten och folkhälsan i områden som påverkas av användning och försäljning av narkotika och narkotikarelaterad brottslighet, bland annat om genomförandet och vägen framåt när det gäller **lägsta kvalitetsstandarder** på **området för minskning av efterfrågan på narkotika**, i syfte att fastställa i vilken utsträckning rådets slutsatser har genomförts av medlemsstaterna, Europeiska kommissionen och EUDA, vad som varit eller är god och dålig praxis eller eventuella hinder för genomförandet av dem och slutligen vilka vägar som är möjliga för ytterligare utveckling, genomförande och bedömning av EU:s lägsta kvalitetsstandarder för minskning av efterfrågan på narkotika. En diskussion hölls också i den övergripande arbetsgruppen för narkotikafrågor om konsekvenserna för folkhälsan och förebyggande åtgärder vad avser **syntetiska katinoner** i EU.

Det hölls också en tematisk debatt om **förebyggande av brottslighet**, med särskilt fokus på strategier för att minska våld och brottslighet med koppling till narkotikamarknaden sam en tematisk diskussion om lägsta kvalitetsstandarder och kvalitetsstandarder för **uropeiskt narkotikaförebyggande arbete**. Den övergripande arbetsgruppen för narkotikafrågor diskuterade även genomförandet av **den europeiska kursplanen för allmänprevention**, med betoning på behovet av omfattande utbildningsprogram utformade för att stödja yrkesverksamma som arbetar med att utforma preventionsåtgärder, samt strategier på regional och lokal nivå för genomförande av evidensbaserade preventionsinsatser. På grundval av resultaten av de tematiska debatterna föreslogs specifika åtgärder med särskild tonvikt på att främja evidensbaserade strategier och verktyg, utbyta bästa praxis för att minska risken för deltagande i brottslig verksamhet, förbättra genomförandet av kvalitetsstandarder samt ytterligare öka medvetenheten om vikten och behovet av kvalitetsstandarder på området för förebyggande åtgärder mot narkotika. Vid **forskningsdialogen** i den övergripande arbetsgruppen för narkotikafrågor tog man även upp projekt om efterfrågan på narkotika och narkotikabekämpning, och höll en tematisk debatt om att förhindra överdoser. Slutligen anordnades tematiska diskussioner om strategiska prioriteringar för att ta itu med narkotikarelaterade skador, som ska användas som underlag vid utarbetandet av **EU:s nya strategiska ram för narkotika**.

Åtgärd 14: Förstärka stödet till operativa insatser mot olaglig narkotikahandel i Västafrika

Västafrika har blivit allt viktigare för den globala kokainhandeln, eftersom denna region i allt högre grad blir en **omlastningspunkt** för kokain på väg till Europa. Några av världens farligaste och mest sofistikerade organiserade kriminella grupper, med rötter i västra Balkan, men också viktiga aktörer på narkotikamarknaderna i Europa och Latinamerika, har expanderat från sina fästen i någon ände av kokainleveranskedjan till att inleda verksamhet i Västafrika. Målet med denna åtgärd är att ta itu med denna leveransväg för narkotika på ett samordnat sätt.

Det växande problemet med narkotikahandel via Västafrika har diskuterats med några av EU:s internationella partner, bland annat under **narkotikadialogen mellan EU och Förenta staterna** och **dialogen om narkotika mellan EU och västra Balkan** i november 2025.

Åtgärd 15: Stärka EU:s samarbete med länder i Latinamerika och Karibien i kampen mot organiserad brottslighet

Med tanke på de kriminella nätverkens globala räckvidd är det väsentligt att stärka partnerskapen mellan EU och dess enskilda medlemsstater och tredjeländer, särskilt de tredjeländer som ligger längs de viktigaste leveransvägarna för narkotika. **Länderna i Latinamerika och Karibien** är viktiga partner i detta avseende, bland annat inom ramen för **partnerskapet mellan EU och Latinamerika och Karibien om rättvisa och säkerhet**. Flera ordförandeskap har arbetat för att stärka det biregionala samarbetet med dessa länder och har tagit upp denna prioritering i rådets forum vid ett flertal tillfällen. Vid det **fjärde toppmötet mellan Celac och EU** nyligen (den 9 november 2025 i Santa Marta, Colombia) bekräftade de två regionerna i en gemensam förklaring sitt åtagande att bekämpa narkotikahandel och mer allmänt gränsöverskridande organiserad brottslighet. I anslutning till mötet lanserades en **allians mellan EU och Latinamerika och Karibien för medborgarnas säkerhet**, som godkändes av 19 länder i Latinamerika och Karibien, för att ytterligare fördjupa och utvidga detta samarbete genom en strategi som omfattar hela statsförvaltningen och hela samhället.

När det gäller samarbetet med **länderna i Latinamerika och Karibien**, inom ramen för **EU:s och Celacs samordnings- och samarbetsmekanism mot narkotika**, var **överenskommelsen om La Paz-förklaringen**²⁸ den 22 februari 2024 vid **högnivåmötet** i EU:s och Celacs samordnings- och samarbetsmekanism mot narkotika en viktig milstolpe. I La Paz-förklaringen fastställs fem prioriteringar för detta samarbete under de kommande fem åren. Medordförandeskapen för mekanismen har arbetat tillsammans med genomförandet av La Paz-förklaringen. Flera möten i EU- Celacs tekniska kommitté anordnades under hösten 2024 och under 2025 med deltagande av cheferna för nationella narkotikamyndigheter i Celac-regionen. I maj 2025 hölls det 25:e högnivåmötet i **EU:s och Celacs samordnings- och samarbetsmekanism mot narkotika** i Warszawa (Polen), och i det sammanhanget godkändes den nya uppsättningen kortsiktiga mål för perioden från maj 2025 till och med nästa högnivåmöte 2026. Även särskilda dialoger om narkotika har bidragit till det biregionala samarbetet, såsom **dialogen mellan EU och Brasilien om narkotika**, **dialogen mellan EU och Colombia om narkotika** samt **EU:s och Ecuadors interna säkerhetsdialog**, vilka bekräftade behovet av ett närmare samarbete, inbegripet om utbyte av information och bästa praxis.

Inom ramen för EU:s samarbete med latinamerikanska kommittén för inre säkerhet hölls **EU:s och kommitténs första möte på hög tjänstemannanivå** i maj 2024. Ett **institutionellt mötet mellan EU och latinamerikanska kommittén för inre säkerhet** hölls i november 2024 för att förbereda **ministermötet mellan EU och latinamerikanska kommittén för inre säkerhet** i Bryssel i mars 2025, då man enades om en ny gemensam ministerförklaring²⁹ och en färdplan för att genomföra prioriteringarna för det operativa samarbetet för 2025–2026. Ett möte mellan högre tjänstemän från EU och latinamerikanska kommittén för inre säkerhet hölls den 19 november 2025. Som en uppföljning av färdplanen om operativt samarbete med latinamerikanska kommittén för inre säkerhet sammanträdde projektledarna för prioriteringarna avseende brottslighet och de operativa åtgärdsplanerna mot människohandel, narkotika och skjutvapen från både EU (Empact) och latinamerikanska kommittén för inre säkerhet i Madrid (Spanien) i oktober 2025 i form av en workshop. Denna anordnades av EL PACCTO 2.0-programmet med syfte att utforska synergier och samordna möjliga gemensamma åtgärder. Latinamerikanska kommittén för inre säkerhet antog dessa tre prioriteringar avseende brottslighet 2025, för första gången sedan den inrättades. Empacts operativa åtgärdsplaner för perioden 2026–2027 godkändes av ständiga kommittén för inre säkerhet den 18 november 2025.

²⁸ ST 6914/24.

²⁹ ST 6403/25.

Samtidigt stod ordförandeskapet i maj 2024 värd för det första **mötet på hög tjänstemannanivå** mellan EU och Latinamerika **om rättsligt samarbete** inom ramen för samordningskommittén på området för polissamarbete och straffrättsligt samarbete. Syftet är att arbeta för en strukturerad och periodisk biregional dialog om den straffrättsliga politiken.

Den 5 mars 2025 undertecknade EU ett **internationellt avtal med Brasilien** som möjliggör utbyte av personuppgifter och uppgifter som inte är personuppgifter mellan Europol och Brasiliens federala polis i syfte att bekämpa grov brottslighet och terrorism. Avtalet ingicks den 29 september 2025. Ett **liknande avtal med Ecuador** undertecknades den 24 september 2025. EU förhandlar för närvarande om liknande avtal med Bolivia, Peru och Mexiko.

Dessutom undertecknade fjorton medlemmar i latinamerikanska kommittén för inre säkerhet **Ameripol-fördraget** den 9 november 2023, och Peru anslöt sig helt nyligen. Ecuador var det första land som ratificerade Ameripol-fördraget, som träder i kraft när det ratificerats av minst fem signatärer. Detta skulle göra det möjligt för Ameripol att ingå ett samarbetsavtal med Europol, eftersom det latinamerikanska organet redan har identifierats som en prioriterad partner. EU förhandlar även om internationella avtal med Colombia, Argentina och Brasilien för att möjliggöra utbyte av personuppgifter med Eurojust. I slutet av maj 2025 undertecknade Eppo ett **samarbetsavtal med den iberoamerikanska sammanslutningen av allmänna åklagare (AIAMP)** för att stärka deras strategiska samarbete, samt bilaterala överenskommelser med de allmänna åklagarmyndigheterna i Argentina, Brasilien, Costa Rica, Panama, Paraguay och Peru, med stöd av EL PACCTO 2.0, EU:s samarbetsprogram som syftar till att stärka partnerskapet mellan EU och Latinamerika och Karibien på områdena för rättvisa och säkerhet i syfte att bekämpa gränsöverskridande organiserad brottslighet.

Åtgärd 16: Upprätta allianser för att möta hotet från syntetisk narkotika

I och med den **ökande produktionen av, tillgängligheten till och beslagen av syntetiska opioider** i Europa var syftet med denna åtgärd att öka medvetenheten och förbättra beredskapen för att motverka hotet från syntetisk narkotika.

Tematiska debatter om syntetiska opioider och syntetiska katinoner anordnades i den övergripande arbetsgruppen för narkotikafrågor för att utbyta information om den senaste utvecklingen och utbyta bästa praxis. På grundval av resultatet av de tematiska debatterna föreslogs särskilda åtgärder för det fortsatta arbetet, bland annat behovet av att övervaka narkotikamarknaden genom att förbättra informationsutbytet om upptäckt av syntetiska opioider och nedmonterade laboratorier, att säkerställa lämpliga hälsoåtgärder mot en potentiell spridning av syntetiska opioider, åtgärda luckor i lagstiftningen, investera i verkställande kapacitet och stärka det gränsöverskridande samarbetet inom EU. Man har också tagit itu med de underliggande sociala och ekonomiska faktorer som bidrar till missbruk genom att främja tillhandahållandet av tillgängliga tjänster för psykisk hälsa, skapandet av trygga utrymmen för rekreation och ökningen av tillgången till tjänster för skademinskning. Dessutom diskuterades kopplingarna mellan framställningen av syntetisk narkotika och miljöbrott i **ständiga kommittén för inre säkerhet** den 18 september 2024.

Det hot som syntetiska opioider utgör är också föremål för **Empacts operativa handlingsplan för syntetisk narkotika och nya psykoaktiva ämnen (SYD/NPS)** för 2024–2025. Det är värt att notera att drivkraften bakom denna operativa handlingsplan leder en operativ åtgärd som inrättats särskilt för samarbetet med de amerikanska myndigheterna och andra länder som ingår i den globala koalitionen.

Frågan om syntetisk narkotika togs också upp **med internationella partner**, med tanke på de narkotikarelaterade utmaningarnas globala karaktär. Hoten från syntetisk narkotika togs i synnerhet upp bilateralt med Förenta staterna, närmare bestämt vid flera **ministermöten mellan EU och Förenta staterna** om rättsliga och inrikes frågor, flera **narkotikadialoger mellan EU och Förenta staterna** samt **möten mellan högre tjänstemän från EU och Förenta staterna**. EU och dess medlemsstater hade också bidragit till den globala koalitionen för att ta itu med hot från syntetisk narkotika. Frågor som rör syntetisk narkotika och prekursorer togs också upp vid de tekniska diskussionerna med Kina i oktober och november 2024, som en uppföljning av den tredje **narkotikadialogen mellan EU och Kina** som hölls i april 2024, samt under den fjärde narkotikadialogen mellan EU och Kina och den **gemensamma uppföljningsgrupp om prekursorer** som hölls i Peking i september 2025. Vid **dialogen om narkotika mellan EU och västra Balkan** i Bryssel i november 2024 behandlades situationen för syntetisk narkotika i både EU och västra Balkan. Frågan om syntetisk narkotika diskuterades också med **de centralasiatiska länderna** i april 2025.

Med utgångspunkt i den europeiska pakten mot syntetisk narkotika från 2011³⁰ godkände dessutom RIF-rådet i juni 2025 **utkastet till rådets slutsatser om pakten om hantering av hoten från ny syntetisk narkotika och nya psykoaktiva substanser i Europeiska unionen**³¹, för att ta itu med den föränderliga dynamiken vad gäller syntetisk narkotika, särskilt i fråga om olaglig handel och den ökande framställningen av katinoner. I slutsatserna betonas särskilt behovet av att vidareutveckla specialiserade utbildningsprogram för tjänstemän inom brottsbekämpning när det gäller upptäckt, avveckling och säker hantering av laboratorier för syntetisk narkotika, stärka samarbetet mellan medlemsstaterna och internationella partner samt intensifiera insatserna för att spåra, frysa och förverka vinning av brott.

Dessutom lade Polen på EU:s vägnar fram en **resolution om säkerheten för tjänstemän vid avveckling av laboratorier för syntetiska opioider**, som antogs vid den 68:e sessionen i FN:s narkotikakommission i mars 2025.

Åtgärd 17: Stärkande av brottsbekämpningen och det rättsliga samarbetet med prioriterade tredjeländer

Det stora flertalet av de farligaste kriminella nätverken har en räckvidd som sträcker sig utanför EU. För att säkerställa att gripna brottslingar utlämnas, åtalas och döms och att tillgångar som utgör vinning av brott utanför EU återvinns, måste det finnas ett effektivt rättsligt samarbete med länder utanför EU.

Ett stärkande av det rättsliga samarbetet med prioriterade tredjeländer diskuterades vid det **informella RIF-ministermötet** i januari 2024 och därefter i **samordningskommittén på området för polissamarbete och straffrättsligt samarbete** samt i de behöriga arbetsgrupperna under april och maj 2024. Vid den **straffrättsliga konferensen** i april 2024 diskuterade rättstillämparna även olika åtgärder för att stärka de rättsliga banden med tredjeländer.

³⁰ ST 15544/11.

³¹ ST 8892/25.

Rådets slutsatser om att stärka det rättsliga samarbetet med tredjeländer i kampen mot den organiserade brottsligheten³² godkändes av rådet vid dess möte i juni 2024. I Eurojusts nyligen publicerade **strategi för samarbetet med internationella partner 2024–2027** presenteras ett viktigt grundläggande arbete i detta hänseende. Vid diskussionerna i arbetsgruppen för **straffrättsligt samarbete** under det första halvåret 2025 diskuterades pilotprojekt och det kommande arbetet med den verktygslåda med åtgärder som anges i rådets slutsatser, inbegripet utbytet av bästa praxis, utstationeringen av sambandspersoner och främjandet av anslutning till Europarådets konventioner. Särskilda åtgärder som Eurojust har vidtagit i olika regioner – t.ex. västra Balkan, Medelhavsområdet och Latinamerika – uppmärksammades. Pågående och planerade initiativ lyftes också fram, inbegripet högnivådialoger.

I september 2025 höll det **europiska rättsliga nätverkets expertgrupp för samarbete med länder utanför EU** sitt **första inledande möte** med fokus på rådets slutsatser om samarbete med tredjeländer och fastställande av gruppens arbetsmetoder. **Arbetsgruppen för straffrättsligt samarbete (allmänna frågor)** fortsatte i september 2025 diskussionerna om genomförandet av rådets slutsatser, inbegripet en uppmaning till kommissionen att utarbeta ett informationspaket för ett prioriterat land, och diskussionerna om förhandlingar om avtal mellan EU och ett antal tredjeländer om samarbete med Eurojust, inbegripet granskning av preliminära avtal på teknisk nivå och läget i andra förhandlingar. I november 2025 diskuterade samordningskommittén på området för polissamarbete och straffrättsligt samarbete hur det rättsliga samarbetet med tredjeländer, särskilt Latinamerika, kan stärkas.

I november 2025 inrättade EJN en **expertgrupp med EJN-kontaktpunkter som särskilt ägnar sig åt rättsligt samarbete med tredjeländer**, med fokus på att kartlägga bästa praxis och utmaningar som kontaktpunkterna identifierar i sitt samarbete med länder utanför EU. Under **nätverkets andra plenarmöte** presenterades resultatet av **det regionala mötet mellan nätverket och EL PACCTO**, följt av diskussioner om erfarenheter och praxis när det gäller rättsligt samarbete med tredjeländer.

³² ST 11333/24.

Denna fråga har också tagits upp i dialogerna med internationella partner, bland annat vid **mötet mellan högre tjänstemän från EU och Förenta staterna** om rättsliga och inrikes frågor i oktober 2024 och i oktober 2025 under **ministerforumet om rättsliga och inrikes frågor mellan EU och västra Balkan**, där EU och partnererna på västra Balkan diskuterade hur man kan stärka det rättsliga samarbetet för att bekämpa korruption och gränsöverskridande organiserad brottslighet, samtidigt som man underlättar utbytet av relevant information och bevisning.

Slutsats

Rådet uppmanas att notera de framsteg som beskrivs i denna rapport och att erkänna att EU:s och dess medlemsstaters fortsatta engagemang är avgörande för att uppnå ytterligare konkreta framsteg när det gäller att upplösa nätverk för grov organiserad narkotikahandel och förhindra ytterligare narkotikarelaterade skador för EU:s medborgare och samhället som helhet. Mot bakgrund av utvärderingen av EU:s nuvarande narkotikastrategi och handlingsplan (2021–2025) utarbetade ordförandeskapstrion – det polska, det danska ordförandeskapet och det tillträdande cypriotiska ordförandeskapet – i samordning med kommissionen en arbetsplan för rådets och kommissionens gemensamma utarbetande av EU:s nya strategiska ram för narkotika, med särskilda tematiska diskussioner i den övergripande arbetsgruppen för narkotikafrågor om den allmänna strukturen för den framtida narkotikastrategin och om dess pelare. På grundval av dessa diskussioner och skriftliga bidrag från delegationerna förväntas kommissionen den 3 december 2025 offentliggöra sina meddelanden om EU:s nya narkotikastrategi och EU:s handlingsplan mot narkotikahandel, vilka ska läggas fram för rådet för granskning och fastställande av det fortsatta arbetet.